

С.І. ФОКШЕЙ

Національний природний парк «Гуцульщина»
вул. Дружби, 84, м. Косів, Івано-Франківська обл., 78600, Україна
stellaannafr@gmail.com

РІДКІСНІ ВИДИ ГРИБІВ У СТАРОВІКОВИХ ЛІСАХ І ПРАЛІСАХ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ГУЦУЛЬЩИНА»

Fokshei S.I. Rare species of fungi in the old growth and virgin forests of the National Nature Park Hutsulshchyna. Ukr. Bot. J., 2016, 73(2): 72–77.

National Nature Park Hutsulshchyna
84, Druzhby Str., Kosiv, Ivano-Frankivsk Region, 78600, Ukraine

Abstract. Results of the inventory of mushrooms found in 2014 in old growth and virgin forests of National Nature Park Hutsulshchyna are provided. The observed areas belong to the State Enterprise Kutsyky Forestry, namely Kutsyky, Kosmatske and Yablunivske forestries, included in the park without withdrawal. Within these areas, 157 species of were collected and identified. The data about new localities of 12 macromycetes listed in the Red Data Book of Ukraine are presented. The first record of an endangered species, *Gomphus clavatus*, for the Ukrainian Carpathians is reported from National Nature Park Hutsulshchyna.

Key words: Ukrainian Carpathians, mycobiota, rare macrofungi, Red Data Book, *Gomphus clavatus*.

Упродовж червня–серпня 2014 р. були здійснені експедиційні обстеження, картування та описи пралісів і старовікових лісів на ділянках Національного природного парку (НПП) «Гуцульщина», а також природних лісів на прилеглих до парку територіях, перспективних для залучення до його складу. Інвентаризаційні дослідження грибів здійснювали в зоні пралісів і старовікових лісів Державного підприємства (ДП) «Кутське лісове господарство» (Кутське, Космацьке та Яблунівське лісництва).

Кутське лісництво є доволі великим, його території розкидані на значних відстанях. Лісові масиви біля с. Старі Кути охоплюють 24–25 квартали цього лісництва і до них входять урочища «Овид», «Баба-Жбир», «Каменець» та «Вітряне». Їхня площа — 292 га, з яких 19,4 га зайняті скельнодубово-буковими та буковими старовіковими лісами (25,8 га) і пралісами (46,6 га). Тут зафіксовані угруповання скельнодубово-букових лісів (*Querceto (petraeae) — Fageto (sylvaticae)*), звичайносново-скельнодубових лісів (*Pineto (sylvestris) — Querceta (petraeae)*), що занесені до «Зеленої книги України» та є рідкісними лісовими формаціями в межах Прикарпаття (Green Data Book of Ukraine, 2009). В околицях с. Снідавка знаходиться один із обходів лісництва площею 600,4 га, який розділений на два масиви: ур. «Кагла» (кв. 30, 35–38) та ур. «Острики» (кв. 31–34). В ур. «Кагла» домінують смерекові (*Picea abies* (L.) Н. Karst.) та ялицево-буково-смерекові

ліси (*Picea abies* + *Fagus sylvatica* L. + *Abies alba* L.). Їхня загальна площа — 371 га, з них 26,9 га — праліси, 88,7 га — старовікові ліси, решта — господарські ліси, природні молодняки та приполонинні луки (Pogribnyi, 2015).

Космацьке лісництво в околицях с. Космач характеризується найбільшими масивами старовікових і пралісових деревостанів, які ми обстежували на території НПП «Гуцульщина». До них входять квартали 21, 22, 26–30 загальною площею 1323,9 га, тут особливо цінними є 295,4 га пралісів і 292,1 га старовікових лісів. Праліси представлені здебільшого смерековими деревостанами, проте є і буковий праліс, загальною площею 40,5 га (Pogribnyi, 2015). У ньому виявлено угруповання з домінуванням у травостой *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newman, занесене до «Зеленої книги України» (Green Data Book of Ukraine, 2009).

Лісові масиви Яблунівського лісництва знаходяться в околиці сіл Уторопи та Люча, квартали 12, 22–24, загальною площею 474,1 га. Вони представлені цінними буковими старовіковими лісами (118,2 га) і пралісами (29,4 га), решта — молодняки та господарські ліси (Pogribnyi, 2015). У складі рослинного покриву цієї території ми також виявили декілька угруповань, занесених до «Зеленої книги України», а саме: угруповання букових лісів (*Fageta sylvaticae*) з домінуванням у травостой *Lunaria rediviva* L., угруповання сіровільхових лісів (*Alneta incanae*) з переважанням у травостой *Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod., угруповання бу-

кових лісів (*Fageta sylvaticae*) з домінуванням у травостой *Phyllitis scolopendrium* (Green Data Book of Ukraine, 2009).

Збір і гербаризацію мікологічного матеріалу здійснювали відповідно до загальноприйнятих методик. Ідентифікацію зразків проводили з використанням вітчизняних і зарубіжних визначників, атласів (Zerova et al., 1972; Garnweidner, 1994; Hawksworth et al., 1995; Kibby, 2009; Red Data Book of Ukraine, 2009). Сучасні назви грибів узгоджено з номенклатурною базою даних «Index fungorum» (The CABI Bibliography of Systematic Mycology, 2008). На основі опрацювання власних матеріалів складено видовий список макроміцетів і проведено систематичний аналіз.

У результаті польових досліджень на зазначених вище територіях ідентифіковано 157 видів грибів і грибоподібних організмів (таблиця).

Серед знайдених грибів 12 занесені до останнього видання «Червоної книги України» (Red Data Book of Ukraine, 2009), з них один вид уперше виявлено на території НПП «Гуцульщина», а для 11 рідкісних макроміцетів зареєстровано нові місцезростання.

Подаємо конспект видового складу рідкісних макроміцетів (Red Data Book of Ukraine, 2009), виявлених під час експедицій у зазначений період у пралісах і старовікових лісах на території НПП «Гуцульщина» без вилучення та на ділянках, що пропонуються для розширення парку.

Anthurus archeri (Berck.) E. Fischer — нагрунтовий сапротроф, зникаючий вид. В Україні поширений у Карпатських лісах, на Закарпатті (Zykova, 2007; Dudka, 2009a). У НПП «Гуцульщина» знайдений у Кутському лісництві, 25 квартал, на луці біля букового старовікового лісу, на ґрунті, 515 м над р.м., 14.07.2014, збір. С.І. Фокшей.

Armillaria imperialis (Fr.) Qué. (*Catathelasma imperiale* (Fr.) Singer.) — мікоризоутворювач, рідкісний вид. В Україні зрідка трапляється в Карпатських, Західноукраїнських лісах і в Гірському Криму (Dudka, 2009c; Fokshei, 2013). У НПП «Гуцульщина» виявлений у таких місцях:

Кутське лісництво, ур. «Кагла», 38 квартал, 12 виділ, смерекові праліси, на ґрунті, 1135 м над р.м., 21.07.2014, збір. С.І. Фокшей.

Космацьке лісництво, під полониною «Крами», 27 квартал, смерекові праліси, на ґрунті, 1360 м над р.м., 30.07.2014, збір. Л.М. Держипільський, С.І. Фокшей.

Таксономічний розподіл видів грибів та грибоподібних організмів, виявлених у старовікових лісах і пралісах Національного природного парку «Гуцульщина»

Taxonomic division of the fungi and fungi-like organisms found in old-growth forests of Hutsulshchyna of the National Nature Park

Клас	Порядок	Родина	Кількість видів
PROTOZOA			
<i>Myxomycetes</i>	<i>Echinosteliales</i>	<i>Reticulariaceae</i>	1
	<i>Physarales</i>	<i>Didymiaceae</i>	1
		<i>Physaraceae</i>	1
FUNGI			
<i>Eurotiomycetes</i>	<i>Eurotiales</i>	<i>Elaphomycetaceae</i>	1
<i>Leotiomycetes</i>	<i>Helotiales</i>	<i>Helotiaceae</i>	2
<i>Pezizomycetes</i>	<i>Pezizales</i>	<i>Pezizaceae</i>	2
		<i>Pyronemataceae</i>	1
<i>Agaricomycetes</i>	<i>Agaricales</i>	<i>Agaricaceae</i>	6
		<i>Amanitaceae</i>	10
		<i>Entolomataceae</i>	2
		<i>Hydnangiaceae</i>	2
		<i>Hygrophoraceae</i>	1
		<i>Marasmiaceae</i>	5
		<i>Mycenaceae</i>	6
		<i>Physalaciaceae</i>	2
		<i>Pleurotaceae</i>	1
		<i>Pluteaceae</i>	5
		<i>Psathyrellaceae</i>	5
		<i>Strophariaceae</i>	4
		<i>Tricholomataceae</i>	4
	<i>Auriculariales</i>	<i>Auriculariaceae</i>	1
	<i>Boletales</i>	<i>Boletaceae</i>	16
		<i>Gomphidiaceae</i>	3
		<i>Paxillaceae</i>	1
		<i>Sclerodermataceae</i>	1
	<i>Cantharellales</i>	<i>Cantharellaceae</i>	3
		<i>Clavulinaceae</i>	2
<i>Hydnaceae</i>		1	
<i>Cortinariaceae</i>		10	
<i>Gomphales</i>	<i>Gomphaceae</i>	5	
<i>Hymenochaetales</i>	<i>Hymenochaetaceae</i>	1	
	<i>Omphalotaceae</i>	2	
<i>Phallales</i>	<i>Phallaceae</i>	2	
<i>Polyporales</i>	<i>Fomitopsidaceae</i>	3	
	<i>Polyporaceae</i>	6	
<i>Russulales</i>	<i>Albatrellaceae</i>	1	
	<i>Russulaceae</i>	28	
	<i>Stereaceae</i>	1	
<i>Thelephorales</i>	<i>Bankeraceae</i>	2	
	<i>Thelephoraceae</i>	1	
<i>Dacrymycetes</i>	<i>Dacrymycetales</i>	<i>Dacrymycetaceae</i>	2
<i>Tremellomycetes</i>	<i>Tremellales</i>	<i>Tremellaceae</i>	1
Всього			
7	17	42	157

Boletus regius Krombh. — мікоризоутворювач, зникаючий вид. В Україні відомий у Карпатських лісах, на Закарпатті, в Лівобережному Лісостепу, Лівобережному злаково-лучному Степу та на Південному березі Криму (Prydiuk, Heluta, 2009; Fokshei, 2013). У НПП «Гуцульщина» ми зафіксували його в Кутському лісництві, на околиці смт Старі Кути, ур. «Овид», 25 квартал, скельнодубово-букові старовікові ліси, на ґрунті, 1275 м над р.м., кінець серпня 2014, збір. С.І. Фокшей.

Boletus parasiticus Fr. — гриб-паразит, рідкісний вид. В Україні трапляється на Малому та Західному Поліссі, в Розточчі й на Закарпатті (Dudka, 2009b; Heluta et al., 2010). У НПП «Гуцульщина» виявлений у Космацькому лісництві, г. Грегит, 29 квартал, смерекові праліси, 1454 м над р.м., 31.07.2014, збір. С.І. Фокшей.

Clavariadelphus pistillaris (L.) Donk. — мікоризоутворювач, рідкісний вид. В Україні відомий у Карпатських і Західноукраїнських лісах, на Закарпатті, у Правобережному та Лівобережному Поліссі, Правобережному та Харківському Лісостепу, Гірському Криму (Dudka, 2009d; Fokshei, 2013). У НПП «Гуцульщина» виявлений в Яблунівському лісництві, 24 квартал, букові старовікові ліси, на ґрунті, 627 м над р.м., 10.2014, збір. С.І. Фокшей.

Lactarius lignyotus Fr. — мікоризоутворювач, рідкісний вид. В Україні відомий у Карпатських лісах (Dudka, 2009f; Fokshei, 2013). У НПП «Гуцульщина» виявлений у таких пунктах: Кутське лісництво, ур. «Кагла», 38 квартал, 23 виділ, смерекові праліси, на ґрунті, 1208 м над р.м., 21.07. 2014, збір. С.І. Фокшей; Космацьке лісництво, г. Грегит, 29 квартал, смерекові праліси, в моху, 1439 м над р. м., 31.07.2014, збір. С.І. Фокшей.

Mutinus caninus (Huds.) Fr. — сапротроф, рідкісний вид. В Україні спорадично поширений у лісових регіонах, рідше — у степовій зоні, на Західному та Лівобережному Поліссі, в Західному, Правобережному, Лівобережному та Харківському Лісостепу, а також у Кримському Лісостепу, Гірському Криму та на Південному березі Криму (Heluta, 2009; Dzhanan et al., 2010). У НПП «Гуцульщина» знайдений у Яблунівському лісництві, 24 квартал, 16 виділ, букові праліси, на трухлявому пні бука (*Fagus sylvatica*), 565 м над р.м., 19.06.2014, збір. С.І. Фокшей.

Phylloporus pelletieri (Lév.) Qué. — мікоризоутворювач, зникаючий вид. В Україні відомі місцезростання в Карпатському біосферному заповідни-

ку, НПП «Гуцульщина», Галицькому НПП (Prydiuk, 2009a; Malaniuk, 2013). У НПП «Гуцульщина» виявлений у Кутському лісництві, хр. Соکیلський, 27 квартал, 67 виділ, залишки старовікових букових лісів, на ґрунті, 448 м над р.м., 20.06.2014, збір. С.І. Фокшей.

Polyporus umbellatus (Pers.) Fr. (*Grifola umbellata* (Pers.) Pilát) — сапротроф на деревині або паразит листяних дерев, рідкісний вид. В Україні поширений у Прикарпатті, на Закарпатті, у Лівобережному та Правобережному Лісостепу, Лівобережному злаково-лучному Степу, Гірському Криму (Heluta, Hogo, 2009a). У НПП «Гуцульщина» зареєстровано місцезростання в Яблунівському лісництві, околиці с. Люча, лівий берег струмка Рушорець, букові старовікові ліси, біля стовбура бука, 433 м над р.м., 17.06.2014, збір. С.І. Фокшей.

Russula turci Bres. — мікоризоутворювач, вразливий вид. В Україні відомий на Західному Поліссі, Розточчі, у Карпатських лісах і на Закарпатті (Prydiuk, 2009b; Malaniuk, 2010). У НПП «Гуцульщина» відзначений у Кутському лісництві, ур. «Кагла», 30 квартал, 21 виділ, смерекові праліси, на ґрунті, 1164 м над р.м., 18.06.2014, збір. С.І. Фокшей.

Strobilomyces strobilaceus (Scop.) Berk. — гумусовий сапротроф, зникаючий вид. В Україні поширений у Карпатах, на Закарпатті, в Західноукраїнських, Карпатських і Розточьких лісах (Heluta, Hogo, 2009b; Malaniuk, 2010). У НПП «Гуцульщина» два місцезростання: Кутське лісництво, на околиці смт Старі Кути, ур. «Овид», 25 квартал, скельнодубово-букові старовікові ліси, на ґрунті, 486 м над р.м., 08.2014, збір. С.І. Фокшей; Яблунівське лісництво, потік Палицький, 24 квартал, 27 виділ, букові старовікові ліси, на ґрунті, 682 м над р.м., 19.06.2014, збір. С.І. Фокшей.

У 2014 р. під час польових досліджень ми вперше виявили в НПП «Гуцульщина» *Gomphus clavatus* (Pers.) Gray (*Gomphales*, *Gomphaceae*), занесений до «Червоної книги України». В останньому її виданні відзначено єдине місцезростання цього гриба на Правобережному Поліссі (Dudka, 2009i).

Гриб характеризується як рідкісний і зникаючий не тільки в Україні. Він занесений до Червоних списків 17 країн Європи та був кандидатом для введення до Додатку I Конвенції про збереження європейської дикої природи і природного середовища існування (Бернська конвенція Єв-

Зросток плодових тіл *Gomphus clavatus*
Fascicle of fruit bodies of *Gomphus clavatus*

ропейської ради зі збереження грибів, серпень 2003 р.) (Datasheets..., 2003).

Плодове тіло має вазоподібну форму (рисунок). Верхня частина розширена, приплюснута, завширшки до 10 см. Один бік більше розвинутий, аніж другий. Краї мають хвилясту, лопатеву форму. Тому його ще називають «свиняче вуха», яке він нагадує. Колір верхньої частини гриба варіює від фіолетового, бузкового до пурпурно-коричневого, з віком вицвітає, завдяки цьому його легко відрізнити від інших грибів. Гіменофор низько спускається по ніжці, вузькоскладчастий, нерівномірний, зморшкуватий, фіолетового, сірувато-коричневого забарвлення. Ніжка товста, щільна (з віком порожниста), центральна, донизу звужується, заввишки до 5 см, завтовшки 1,5–3,0 см, світліша за верхню частину гриба. Ніжки декількох плодових тіл часто зливаються в основі. Запах м'якуша грибний. Їстівний гриб. Плодоносить у серпні–листопаді. Мікоризоутворювач. У НПП «Гуцульщина» знайдений у ДП «Кутське лісове господарство» (Космацьке лісництво), під полониною Крами, у смерековому пралісі (1410 м над р.м.), на ґрунті, 31.07.2014, збір. С.І. Фокшей.

Таким чином, складено перелік місцезростань рідкісних і зникаючих видів макроміцетів у старовікових лісах і пралісах НПП «Гуцульщина» на території без вилучення. Оскільки ці лісові екосистеми є особливо цінними, необхідно підвищити їхній природоохоронний статус, долучивши праліси і старовікові ліси Кутського, Космацького та Яблу-

нівського лісництв до складу НПП із вилученням, а праліси біля с. Снідавка, які не входять до парку, передати до природно-заповідного фонду. Це сприятиме збереженню цінних формацій та екологічному моніторингу, дослідженню стану популяцій і динаміки змін біорізноманітності.

Робота виконана в рамках природоохоронного проекту «Збереження Карпатських пралісів», за сприяння Українського товариства охорони птахів, що є представником міжнародної природоохоронної асоціації *Bird Life International* в Україні, а також у партнерстві та за фінансової підтримки Франкфуртського зоологічного товариства (Німеччина).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Datasheets of threatened mushrooms of Europe, candidates for listing in Appendix I of the Convention. In: *Document established by The European Council for Conservation of Fungi (ECCF)*, Strasbourg, 43 pp., available at: <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command>. (accessed 13 June 2003).
- Dzhagan V.V., Prydiuk M.P., Senchylo O.O. *Ukr. Bot. J.*, 2010, **67**(4): 587–595. [Джаган В.В., Придюк М.П., Сенчило О.О. Новые находки макроміцетов, занесенных в «Красную книгу Украины» // *Укр. ботан. журн.* — 2010. — **67**(4). — С. 587–595].
- Dudka I.O. *Anthurus archeri* (Berk.) E. Fischer. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynni svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltynг, 2009a, p. 804. [Дудка І.О. Квіткохвісник Арчера // *Червона книга України. Рослинний світ* / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009a. — С. 804].
- Dudka I.O. *Boletus parasiticus*. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynni svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltynг, 2009b, p. 798. [Дудка І.О. Моховик паразитний // *Червона книга України. Рослинний світ* / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009b. — С. 798].
- Dudka I.O. *Catathelasma imperiale*. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynni svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltynг, 2009c, p. 802. [Дудка І.О. Катателазма царська // *Червона книга України. Рослинний світ* / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009c. — С. 802].
- Dudka I.O. *Clavariadelphus pistillaris*. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynni svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltynг, 2009d, p. 806. [Дудка І.О. Клаваріадельф товчачиковий // *Червона книга України. Рослинний світ* / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009d. — С. 806].
- Dudka I.O. *Gomphus clavatus*. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynni svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltynг, 2009e, p. 812. [Дудка І.О. Гомф булавоподібний // *Червона*

- книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009е. — С. 812].
- Dudka I.O. *Lactarius lignyotus*. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynnnyi svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltung, 2009f, p. 828. [Дудка І.О. Хрящомолочник чорний // Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009f. — С. 828].
- Fokshei S.I. Mycoflora. In: *Natsionalnyi pryrodnyi park «Hutsulshchyna»*, Lviv; Kosiv: NVF Karty & Atlasy, 2013, pp. 130–134. [Фокшей С.І. Мікофлора // Національний природний парк «Гуцульщина». — Львів; Косів: НВФ «Карти і Атласи», 2013. — С. 130–134].
- Garnweidner E. *Mushrooms and Toadstools of Britain and Europe*, London: Harper Collins Publishers, 1994, 255 pp.
- Green Data Book of Ukraine*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Alterpress, 2009, 448 pp. [Зелена книга України / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Альтерпрес, 2009. — 448 с.].
- Hawksworth D.L. *Ainsworth & Bisby's Dictionary of the Fungi*, 8th ed. Oxon, Wallingford: CAB International, 1995, 616 pp.
- Heluta V.P. *Mutinus caninus*. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynnnyi svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltung, 2009, p. 819. [Гелюта В.П. Мутин собачий // Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009. — С. 819].
- Heluta V.P., Horova T.L. *Polyporus umbellatus*. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynnnyi svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltung, 2009a, p. 825. [Гелюта В.П., Горова Т.Л. Трутовик зонтичний // Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009a. — С. 825].
- Heluta V.P., Horova T.L. *Strobilomyces strobilaceus*. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynnnyi svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltung, 2009b, p. 801. [Гелюта В.П., Горова Т.Л. Шишкогриб лускатий // Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009b. — С. 801].
- Heluta V.P., Vysotska O.P. In: *Roslynnnyi svit u Chervoniy knyzi Ukrainy: vprovadzheniya Hlobalnoi stratehii zberezhennya roslyn: materialy mizhnar. nauk. konf.*, Kyiv: Alterpress, 2010, pp. 229–231. [Гелюта В.П., Висоцька О.П. Поширення на території Західного Полісся України видів грибів, занесених до Червоної книги України // Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин: мат-ли міжнар. наук. конф. — К.: Альтерпрес, 2010. — С. 229–231].
- Kibby G. *Atlas gribov*, St. Petersburg: Amphora, 2009, 269 pp. [Кибби Дж. Атлас грибів: Определитель видов. — СПб.: Амфора, 2009. — 269 с.].
- Malaniuk V.B. In: *Roslynnnyi svit u Chervoniy knyzi Ukrainy: vprovadzheniya Hlobalnoi stratehii zberezhennya roslyn: materialy mizhnar. nauk. konf.*, Kyiv: Alterpress, 2010, pp. 231–233. [Маланюк В.Б. Гриби Галицького Національного природного парку, занесені до «Червоної книги України» // Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин: мат-ли міжнар. наук. конф. — К.: Альтерпрес, 2010. — С. 231–233].
- Malaniuk V.B., *Ukr. Bot. J.*, 2013, **70**(2): 251–255. [Маланюк В.Б. Нові місцезнаходження занесених до «Червоної книги України» макроміцетів у Галицькому Національному природному парку // *Укр. ботан. журн.* — 2013. — **70**(2). — С. 251–255].
- Pogribnyi O.O. Zberezhennia Karpatskih pralisiv. In: *Litorys pryrody*, 2015, vol. 12, pp. 177–200. [Погрібний О.О. Збереження Карпатських пралісів // *Літопис природи.* — 2015. — Т. 12. — С. 177–200].
- Prydiuk M.P. *Phylloporus pelletieri* (Lev. apud Crouan) Quéf. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynnnyi svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltung, 2009a, p. 800. [Придюк М.П. Філопор рожевозолотистий // Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009a. — С. 800].
- Prydiuk M.P. *Russula turci* Bres. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynnnyi svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltung, 2009b, p. 829. [Придюк М.П. Сироїжка синювата // Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009b. — С. 829].
- Prydiuk M.P., Heluta V.P. *Boletus regius* Krombh. In: *Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynnnyi svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltung, 2009, p. 799. [Придюк М.П., Гелюта В.П. Боровик королівський // Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009. — С. 799].
- Red Data Book of Ukraine. Vegetabile Kingdom (Chervona knyha Ukrainy. Roslynnnyi svit)*. Ed. Ya.P. Didukh, Kyiv: Globalkonsaltung, 2009, 912 pp. [Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009. — 912 с.].
- The CABI Bibliography of Systematic Mycology, 2008, available at: <http://www.indexfungorum.org/Names/Names.asp>
- Zerova M.Y., Radzievskiy G.G., Shevchenko S.V. *Vyznachnyk hrybiv Ukrainy*, Kyiv: Naukova Dumka, 1972, vol. 5, 240 pp. [Зерова М.Я., Радзівський Г.Г., Шевченко С.В. Визначник грибів України в 5-ти томах. — К.: Наук. думка, 1972. — Т. 5. — 240 с.].
- Zykova M.O. *Chornomorski Bot. J.*, 2007, **3**(2): 124–128. [Зикова М.О. Нові знахідки *Anthurus archeri* (Berk.) E. Fisch. (Clathraceae, Basidiomycota) в Україні // *Чорноморськ. бот. журн.* — 2007. — **3**(2). — С. 124–128].

Рекомендує до друку Надійшла 10.08.2015 р.
І.О. Дудка

Фокшей С.І. Рідкісні види грибів у старовікових лісах і пралісах Національного природного парку «Гуцульщина». — Укр. ботан. журн. — 2016. — 73(2): 72–77.

Національний природний парк «Гуцульщина» вул. Дружби, 84, м. Косів, Івано-Франківська обл., 78600, Україна

Викладені результати проведених у 2014 р. інвентаризаційних досліджень мікобіоти старовікових лісів і пралісів Національного природного парку «Гуцульщина» (Державне підприємство «Кутське лісове господарство», Кутське, Космацьке та Яблунівське лісництва, які входять до території парку без вилучення). На цих площах зібрано та ідентифіковано 157 видів грибів і грибоподібних організмів. Наводяться відомості про нові місцезнаходження 12 видів макромицетів, занесених до «Червоної книги України». На території Національного природного парку «Гуцульщина» вперше для Українських Карпат знайдено рідкісний, зникаючий вид *Gomphus clavatus* (Pers.) Gray.

Ключові слова: Українські Карпати, мікобіота, рідкісні макромицети, «Червона книга України», *Gomphus clavatus*

Фокшей С.И. Редкие виды грибов в старовозрастных лесах и пралесах Национального природного парка «Гуцульщина». — Укр. ботан. журн. — 2016. — 73(2): 72–77.

Национальный природный парк «Гуцульщина» ул. Дружбы, 84, г. Косов, Ивано-Франковская обл., 78600, Украина

Изложены результаты проведенных в 2014 р. инвентаризационных исследований микобиоты старовозрастных лесов и пралесов Национального природного парка «Гуцульщина» (Государственное предприятие «Кутское лесное хозяйство», Кутское, Космацкое и Яблуновское лесничества, входящие в парк без изъятия). На этих территориях собрано и идентифицировано 157 видов грибов и грибоподобных организмов. Приводятся сведения о новых местонахождениях 12 видов макромицетов, занесенных в «Красную книгу Украины». Из них *Gomphus clavatus* (Pers.) Gray впервые найден в Украинских Карпатах.

Ключевые слова: Украинские Карпаты, микобиота, редкие макромицеты, Красная книга Украины, *Gomphus clavatus*.

НОВІ ВИДАННЯ

Чопик В.І., Федорончук М.М. *Флора Українських Карпат*. — Тернопіль: ТЗОВ «Тернограф», 2015. — 712 с.

Книга — повне зведення видового складу судинних рослин цієї території, що за суттю і формою можна розглядати як друге видання «Визначника рослин Українських Карпат» (1977). Новим у цій праці є збільшення видового складу на 520 таксономічних найменувань. Таким чином, флора Українських Карпат нараховує 2532 види спонтанної флори, а також найважливіші культивовані види. Наведено їхню географічну, екологічну, фітосозологічну характеристики та сучасну номенклатуру. Подаються латинська абетка, транслітерація українських і латинських вимовлень. Це важливо, оскільки нині у вишах не викладають основи латинської мови, і студенти вимовляють латинські назви на англійський манер, що утруднює розуміння, про яку саме рослину йдеться. Вперше в українській і колишній союзній (за деякими винятками) науковій ботанічній літературі позначено наголоси у назвах усіх таксонів, що уніфікує та стандартизує їх з європейськими мовами. Необхідність видання «Флори ...» на сучасному рівні диктується ще й тим, що наявні сьогодні «Флора України» (1937–1964), «Определитель высших растений Украины» (1987), «Визначник рослин Українських Карпат» (1977) фахово та морально застаріли і стали бібліографічними раритетами. Праця ілюстрована габітуальними й аналітичними малюнками.

Для науковців (систематиків, флористів, екологів, спеціалістів з охорони природи), працівників лісового та сільського господарств, викладачів вишів, фармацевтів, туристів, студентів біологічних, сільськогосподарських і лісівничих спеціальностей.